

Telegraful Roman.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 14 cor., 6 luni 7 cor., 3 luni 3 cor., 50 fil.
Pentru monarhie pe an 16 cor., 6 luni 8 cor., 3 luni 4 cor.
Pentru străinătate pe an 24 cor., 6 luni 12 cor., 3 luni 6 cor.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipogr. arhid., Sibiu, str. Măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției «Telegrafului Român», str. Măcelarilor Nr. 45.
Scrisori nefrancate se refuză. — Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fil., — de douăori 24 fil., — de trei ori 30 fil.
rândul cu litere garmond.

Legea despre gloate.

Dintre proiectele de lege prezentate din partea guvernului dietei țării spre grabnică votare, de cea mai mare însemnătate pentru păturile largi ale populației din patrie este legea despre începerea serviciului militar la gloate cu anul 18 al etății, și estinderea acestui serviciu până la anul 50 al vieții.

Nu cunoaștem încă în toate amănuntele sale proiectul acesta de lege, care negreșit va fi votat cât mai curând, iar în cealaltă parte a monarhiei, în Austria, dispozițiile cuprinse în el vor fi puse în aplicare pe calea unui rescript împărătesc, — dar și dacă l-am cunoaște, stările excepționale în cari ne aflăm nu ne permit să-i facem nici o critică, ori se combatem vreuna dintre dispozițiile pe cari le conține, chiar și dacă nu ne-ar conveni. Trebuie primit deci proiectul de lege ca o necesitate a vremilor grele prin cari trecem, în speranța, că după cum ni se spune într'un comunicat oficial, deocamdată e vorba numai de luarea unor măsuri de precauțiune pentru viitorul mai îndepărtat, și că executarea legii acesteia nouă se va face numai în cas de extremă necesitate, adică atunci, când războiul va lua o durată cu mult mai lungă decum s'ar putea crede și când rânduile rărite ale vitejilor noștri ostași n'ar putea fi umplute altcum cu forțe nouă, decât numai prin înrolarea, instruirea și trimiterea la front a celor puși sub arme prin noua lege.

Noua lege despre gloate împarte glotașii în două contingente, aparținând contingentului prim cei dintre anii 18—42, iar contingentului al doilea cei dintre anii 43—50, și dispune, că toți glotașii pot fi întrebuințați în viitor pentru întregirea armatei regulate și a honvezimei, însă contingentul al doilea numai în casuri de tot extraordinare, având cei din acest contingent se fie întrebuințați în prima linie pentru servicii locale, ca se poată fi trimiși apoi la front aceia, cari acum fac servicii locale militare.

Mai conține apoi noua lege despre gloate o dispoziție însemnată, anume, că cei înrolați la miliție de pe teritoriu ungar pot fi împărțiți de serviciu la trupe din Austria, — lucru neadmis până acum din partea legilor țării noastre și lucru, care ar fi cu siguranță combătut cu multă energie în dietă din partea opoziției maghiare, dacă ar fi altele vremile și nu acelea prin cari trecem.

Necesitatea votării acestei dispoziții guvernul o motivează cu faptul, că în urma invasiunii rusești în Galiția și în Bucovina, trupele recrutate de pe teritoriul acestor țări austriace nu mai pot fi întregite cu puteri nouă luate tot de pe teritoriul lor, ci întregirea trebuie să se facă cu forțe aduse din alte părți. Va da deci Austria ceva din celelalte țări ale ei, și va da și Ungaria, ca golurile se poată fi pretutindenea acoperite. De sine

înțeles, că dispoziția aceasta se votează și are valoare numai pentru durata războiului actual, iar la trupele din Austria vor fi trimiși numai aceia dintre glotașii noștri, cari cunosc limba folosită la trupele de acolo.

Remâne deci bine stabilit, că în viitor, după noua lege despre gloate, glotași sunt în monarhia noastră toți cei dintre anii 18—50, cari la asențare vor fi declarați de apți, ca se poate arma; că în linia de bătaie pot fi trimiși în viitor glotașii anilor 18—42, dar în mod excepțional pot fi trimiși și cei dintre anii 43—50, și că în fine, glotașii noștri pot fi împărțiți și la trupe recrutate de pe teritoriul Austriei, pentru a umplea lacunele iscate acolo, lacune, cari pe altă cale nu se pot umplea, însă numai sub durata războiului actual.

Celelalte, de sine înțeles, că vor fi aduse la timpul seu la cunoștința populației țării pe calea obicinuită; și nu ne îndoim, că toți vor căuta să-și facă și acum datorința față de tron și patrie, ca la începutul războiului. Ce ar fi însă de dorit este, ca nouele asentări, și mai ales nouele chemări sub arme, să se facă cu posibila țineră în vedere a lucrului de câmp, pe care și de altcum au să-l sevărsască acum foarte puține brațe bărbătești, și se nu fie nime chemat de acasă tocmai atunci, când este mai mare trebuința de el acasă.

Eterna perfidă.

(Fine.)

Dar și aceasta se întinsese prea mult și periclita pe negustorul din Albion; și atunci vedem, că puterea cea mare a Spaniei, care își recunoscuse acum dușmanul și pornise împotriva lui, se prăbușește odată cu distrugerea invincibilei armade pe... malurile Angliei.

Trecem peste neajunsurile ce a căutat aceeași lovind'o unde o durea, în viața ei comercială și economică. Din acest mare plan face parte cucerirea Egiptului, a Spaniei, a Italiei, căreia totuși prin aceasta îi pune bazele viitoare ei unități. Din acest plan face parte înfrângerea Austriei, căreia învinsă totuși marele om politic Napoleon îi mărește teritoriul, și tot din el face parte și supunerea popoarelor Germaniei.

Măreția planului și operei lui Napoleon constă tocmai în aceea, că învingând, el nu subjugă, ci oferă învinșilor păci onorabile, pentru a și-le câștiga efectiv pentru blocul continentalului contra Angliei.

În sfârșit, la începutul lui 1812 Napoleon putea să râsufle, căci își realizase aproape planul. Dar perfidul Albion veghea și băga fitiluri în toate părțile: în Spania, în regatul Hanovrei, cu o casă domnitoare engleză, și în fine în Rusia, pe care Napoleon era pe cale de a o câștiga pe drumul pacinic prin felurite compensațiuni. Și aci Anglia găsi terenul necesar și reuși să ajungă la închee-

rea unui tratat comercial cu Rusia ce era cam nemulțumită.

Prin aceasta toată opera lui Napoleon era nimicită și leul se hotărâ să constrângă prin arme, singurul mijloc ce-i mai rămânea, și pe Rusia pentru planul lui.

Ce s'a întâmplat se știe: învingător a eșit natura și... Anglia, și marețul plan al lui Napoleon, opera lui genială, fură distruse printr'o singură lovitură.

Este totuși o datorie de pietate a posterității, lucrurile fiind astfel cum le-am expus, să recunoască, că marele geniu militar și politic — Napoleon — a fost și geniuul păcii universale.

După ce mersăram de-alungul veacurilor, de mână cu postumul învătător, cu istoria, să căutăm să destrămăm și situația actuală, asupra căreia tovarășul nostru de drum mai târziu își va da sentința. Dar știut este, că evenimentele istorice se repetă!

În urma războiului din 1870-71 Germania învingătoare și unită se pune la lucru, cum numai acest popor demn de viață știe a lucra. În nici o jumătate de veac își întrecește aproape populația, și concomitent cu aceasta își creiază o industrie, un comerț și o viață economică, așa de înfloritoare, cum de abia în sute de ani reușise să-și facă Anglia. În același timp Germania clădește cea mai solidă organizație de stat și socială ce există, având ca bază cea mai deplină conștiință de cinste și spirit al datoriei, calități inerente rasei. Dăni-le Doamne și nouă!

Dar Anglia veghea și-și plănuia atentatul și ocaziunea îi fu curând oferită. Ea neputând lovi direct pe Germania, care o lovise... la pungă, se alipește prin Eduard VII existenței alianțe a celui mai civilizat, cu cel mai barbar stat: a Franciei cu Rusia. Dar aceasta nu corespundea nevoilor militare moderne și atunci încep să curgă zecile de miliarde, și Rusia începe să-și organizeze armata, — de altfel cum se obișnuiește în această țară, — și nu-i mai lipseau decât liniile strategice, și atunci Germania putea să se predea Angliei, verișoarei, și instrumentelor ei, cu mâinile legate.

Prin urmare, nu împăratul, nu Germania, acest popor muncitor și ordonat, este cauza războiului actual; iar dacă ei i-a convenit să dea acum lovitură impusă de necesitatea ei de existență, ca popor în general, și impusă în parte fiecărui individ, nu-i poate nimeni arunca în față, că ea este cauza războiului, căci dacă nu ar fi lucrat astfel, dacă nu ar fi parat lovitură, ar fi fost criminală față de ea însăși și de fiii ei.

Nu vom discuta ajutoarele economice, ce Germania le-a dat României, nici viața ce duc frații noștri de dincolo, care însă în ori ce caz este mai bună ca a poporului nostru, fiindcă nu acesta este obiectul acestor rânduri, dar nu ne putem opri să

nu strigăm de revoltă, când Anglia și Rusia își dau ifose de a sdrobi Germania, restabilind principiul naționalităților!

Anglia și principiul naționalităților?! La alții, cu Scotus Wiator, în Ungaria, dar nu la ei!

Acei cari au cercetat viața popoarelor supuse sub pajuri străine vor ști, că cea mai asuprită națiune din lume sunt: Irlandezii. Prin sistemul englezesc de acaparare a proprietății și de arendășie în Irlanda, poporul acestei nenorocite țări a scăzut de la 1850 până la 1880 cu 4 milioane. Ne mai putând suporta tratamentul «liberal» al ocrotitorilor englezi, jumătate din acest popor a luat drumul către Statele-Unite ale Americii de nord. Să mai vorbim apoi de Buri? Toată lumea știe, cum au îngropat nobilii englezi principiul naționalităților și dreptul de viață al acelui popor de eroi în... lacuri de sânge! Să mai vorbim de felul cum «civilizata» Rusie tratează națiunile de sub sceptrul țarului și cum e tratat propriul lui popor?... E păcat de hârtie.

Astfel stând lucrurile, nobilule Albion, Anglie etern perfidă, tovarășa barbarei Rusii, nu mai arunca vina grozavului flagel asupra albinelor germane. Nu mai vorbi de *principiul naționalităților* și de tendințe de supremație. Este aceasta a vorbi de funie în casa spânzuratului!

Condițiile succesului.

— Tineretului nostru. —

XXV.

*Capitalul celor desmoșteniți.*¹

Rătăcirile societății noastre au mers așa departe, încât au denaturat înțelesul mai multor cuvinte. Unul din aceste este și cuvântul *capital*. Ce înseamnă acest cuvânt? Cuvântul *capital* se derivă dela *caput*, cuvânt latin ce înseamnă *cap*; se și zice despre un condamnat la moarte că este judecat la pedeapsă *capitală*. Așadar, dacă cuvântul *capital* se derivă dela *cap*, urmează cu drept cuvânt, că cine are *cap*, are și *capital*. Și dimpotrivă, a vorbi de *capital* unde nu este *cap*, este un abuz de limbaj, pe care experiența mai curând ori mai târziu tot îl va desminți. Dar destul cu logorifele; să venim la subiectul cercetărilor noastre.

În Spania sunt mii, poate chiar zeci de mii de familii, cari se străduiesc să dea o *carieră liberală* copiilor, nu pentru că aceștia ar dovedi un talent particular ori o vocațiune specială spre această profesiune, căci adeseori stă tocmai contrarul, ci din motivul convingător, că nu le pot lăsa nici un *capital*. Ei bine, eu, învățat din pătăniile naționale și străine, iată ce-mi permit să spun acestor familii.

Ceace nu puteți să dăruți copiilor voștri este *capul*; și dacă aceștia nu-l au, fiți siguri, că nici *titlurile academice*, și nici *cariera* nu le servește la nimic. Dacă copiii voștri sunt *prostuți*, dați-le o meserie manuală. Dacă sunt *leneși*, educați-i și îndreptați-i până nu vor mai fi așa, pentru că altfel acest drum îi duce sau la ruină sau la casa de corecțiune. Dacă copiii voștri sunt

¹ Convorbirea aceasta este adresată în special tineretului spaniol. O dăm aci așa cum o aflăm în cartea lui Ruiz Amado, pentru că suntem convingși, că va oferi și tineretului nostru material serios de meditație și multe puncte de vedere practice, care se potrivesc și la noi.

inteligenți și destoinici, nu fiți prea cuprinși de frică din cauza lipsei de capital!

Iar acum nu mai vorbesc cătră familiile voastre, ci cătră voi, tinerilor. Să lăsăm la o parte cazurile totdeauna rari, când simțiți o adevărată vocațiune pentru carierele liberale și când vedeți, că prin talentele voastre și ajutorul diferitelor circumstanțe familiare și sociale puteți să vă promiteți *succesul* dorit. Afară de aceste cazuri, totdeauna foarte rari, și nu mi-e teamă să o repetez, voi înșivă trebuie să stăruiti pe lângă familiile voastre, ca să renunțe la toate rătăcirile atavice și să vă consacrați ori să vă lase să vă consacrați unei profesiuni poate mai modeste, dar cu un viitor mai solid în industrie ori în comerț.

Înainte de toate, cu a treia parte a timpului și a cheltuielilor, ce ați trebuit să consumați spre a învăța o carieră liberală, spre a dobândi o slabă diplomă de avocat, de medic ori de farmacist, puteți să vă procurați toate cunoștințele necesare pentru o industrie ori pentru comerț. În loc de a petrece cel puțin șase ani într-un colegiu și tot atâția la o facultate pentru studii la care nu vă simțiți atrași în mod deosebit, mai bine învățați, fără a vă *robi unor planuri absurde*, gramatica limbii voastre, aritmetica și matematica câtă puteți, elementele științelor naturale și fizice și cât mai multe limbi străine. Și mai ales aceasta din urmă să nu o faceți într-o formă convențională și artificială; învățați limbi străine cum se învăța limba maternă, căutând prilejul de a vorbi, de a ceti și scrie. Învățați mai ales franțuzește, englezește și nemțește. Apoi rugați pe părinții voștri să vă dea numai *jumătate* din cât v'ar fi costat studiile speciale și mergeți de petreceri un an în străinătate, în Franța, în Germania ori în Anglia, și studiați acolo un *articol* de negoț, o *specialitate*, un *produs*.

Să facem socoteală, ca să vedeți mai bine, cum trebuie să calculați în această materie. Baccalaureatul, cu înscrierile și cu cărțile, nu se poate pregăti sub minimul de 750 pesetas, iar facultatea, fără a mai socoti și întreținerea celor șase ani, cei mai frumoși din viața voastră, va costa cel puțin 2000 pesetas, ori mai mult. Prin urmare, spre a vă face o carieră, părinții voștri vor trebui să numere, afară de întreținerea voastră gratuită în cei doisprezece ani, cel puțin o sumă de 2,500 până la 3,000 pesetas.

Ei bine, în loc de aceasta studiați până la cincisprezece ani materiile de cari aveți trebuință pentru educația intelectuală generală. Dela cincisprezece până la optsprezece ani, căutați un loc, fără să câștigați nimic ori aproape nimic, dar unde să învățați să cunoașteți un articol comercial ori industrial și condițiile între care se trece pe piață. Dela optsprezece la douăzeci de ani mergeți în străinătate și anume la acel popor unde se lucrează mai bine articolul, pe care ați învățat să-l cunoașteți de mai înainte. Acolo, dacă vorbiți puțin limba țării, veți afla cu ușurință un loc modest la vreo industrie ori în comerț din branșa voastră și veți avea ocaziune să studiați temeinic procedurile cele mai bune, mașinile, condițiile de cumpărare și vânzare, precum

¹ Aceste cifre, precum și cele următoare se aplică numai în Spania, unde în timpul de față nu mai înscrierile și titlul de baccalaureat fac cam 500 pesetas, și tot cam atâta și cărțile. Înscrierile la facultăți pentru advocatură fac 1475 pesetas, pentru medicină 1803, pentru farmacie 1278.

Această socoteală se poate face ușor și la noi și de sigur n'ar fi mai puțin elocventă și instructivă.

și arta de a creia pentru produsele voastre debușuri nouă, etc., etc.

Desvoldați-vă în timpul acesta obiceiul de a face economii. Câștigați-vă priceperea de a nu scăpa nici un prilej, fără să profitați dintr-o afacere. Apoi reveniți în patria voastră spre a o îmbogăți cu progresele ce se fac într'alte țări. În schimb țara voastră are să vă îmbogățească, să vă asigure câștiguri importante și să vă facă loc printre fericiiți cuceritori ai *succesului*!

Dar tineretul nostru în curs de *trei veacuri* a urmat un plan diametral opus. Nu aceasta a fost, cred eu, una din cele mai neînsemnate cauze a înapoierii, în care se află industria noastră. Tineretul nostru a plecat să-și *încearcă norocul* în țări cu mult mai înapoiate decât a noastră. A început prin schimbul de mărgelă și brățare de sticlă colorate pentru aurul ce-l primeau dela Indieni sălbatici, și astfel a început să plece spre aceste țări din o nouă lume, unde industria eră și mai nulă decât la noi. Ce a urmat din aceasta? A urmat, că ceice au trecut în America într'un moment norocos, au îngrămădit bogății enorme, cu cari revenind în patrie au servit în multe privințe de *exemplu rău* compatrioților lor. În special n'au instrăinat aceștia pe Spanioli de munca aspră și cinstită? Exemplul lor n'a sedus oare tineretul să-și *încearcă norocul* pe căi la aparință ușoare, dar pe care cei mai mulți au trebuit să-și lase pielea?

Se spune pe toate turele, că aventurierii cari au adus aur din America, au fost una din cele mai funeste cauze a ruinei vechilor noastre industrii. Dar nu se gândește nimenea, că acest fenomen continuă încă și azi, cu toate că referințele s'au schimbat cu totul. Tineretul nostru călător continuă să se îndrepte spre America. Și cu toate că nu se mai duce ca să *exploateze*, foarte adeseori ajunge victima unei *exploatare* organizate cu sistem în contra sa.

Este timpul, ca să fie schimbată direcția aceasta! Este vremea, ca tinerii noștri să plece nu să caute *capital*, ci un cap! nu să exploateze Indieni sălbatici, ci să *răpească* popoarelor mai înaintate secretul culturii lor superioare, mai ales în industrie și comerț, și să revină apoi în patria lor aducând germenii roditori ai înfloririi!

Eu voui indica câteva pucte de orientare, ca probă de ce trebuie făcut.

Spania este țara cea mai bogată din lume nu prin abundența ei, ci de sigur prin varietatea și calitatea aleasă a produselor sale naturale. De vreo câțiva ani a început să crească exportul acestora. Dar cine poartă acest comerț mare? Neguțătorii englezi, francezi și germani. Tărani noștri produc portocale, ceapă, pătlăgele roșii și chiar cartofi, care sunt exportate în Anglia, dar partea cea mai *grasă* din aceste afaceri este în mâna Englezilor. De ce? Pentru că nici o mie de tineri n'a plecat în Anglia să învețe englezește și să studieze acolo condițiile negoțului; pentru că n'au încercat prin ei înșiși modul de a plasa produsele cari sunt *ale noastre* și le putem da cui ne place.

În anii când în Franța viile erau bătute de flagelul numit filoxeră, noi i-am furnizat *mustul*, pe care Francezii au continuat să-l prefacă în vinul lor. Pentru ce? Pentru că tineretul nostru nu s'a dus să învețe cum se prepară vinul dincolo de Pirenei și n'a știut să acrediteze marcele spaniole. De aceea *mustul* viilor noastre a circulat atâta vreme sub marcă franceză.

Aud spunându-se, că sunt provincii în Spania, unde oamenii nu știu ce să facă cu laptele. Cine a plecat în Elveția, ca să studieze modul cum se fabrică cașcavalul, pe care-l cumpărăm cu bani așa grei?

Pe când noi vorbim de *pătrunderea pașnică* în Maroc, Englezii, Francezii și Germanii pătrund în *mod pașnic* în Spania cu mașinile lor, cu pânzele și postavurile lor și cu alte produse de tot felul. Ce face tineretul nostru în loc să plece și dânsul să răpească acelor țări secretele și să lucreze câțiva ani în atelierele lor?

Așa se zice că a făcut Petru cel Mare ca să ridice nivelul cultural al Rusiei. Este vremea, ca să imiteze și tineretul nostru aceste exemple mari de patriotism. Tinerii noștri trebuie să o facă cu atât mai vârtos, pentru că astfel vor afla cu mult mai ușor *secretul succesului*, decât plimbându-și ghețele pe asfaltul universităților noastre, unde învață, cu prețul unor mari sacrificii în timp și bani, a nu ști nimic și a nu servi la nimic.

Rutina cea mai primejdioasă de care sufer în Spania este, că se limitează aspirațiunile profesionale ale tineretului la un anumit număr de tipuri foarte uzate. De sigur, nu invidiem starea socială a altor popoare mai bogate decât noi. Dar am vrea, da, am vrea, ca tinerii noștri să imiteze exemplul ce ni-l dau astăzi Germanii și Anglo-Saxonii.

Dacă vrem să eșim din starea de istovire și inerie în care ne tăvălim, trebuie ca tineretul să se pătrundă de o adevărată încredere în viitorul său și de conștiința sigură a forțelor proprii.

Totdeauna *forța* a supus lumea, cu acea deosebire, că odinioară a supus-o *forța brațului* prin sabie, pe când astăzi o supune *forța genului* prin industrie. Dar nu există adevărată *forță* a genului și a brațelor fără *forța morală* a voinții, care face *caracterul*, adică *bărbațul adevărat*!

«Astăzi — zice scriitorul american citat deja de mai multeori — este o enormă bogăție de *incompetenți* și o adevărată sărăcie de oameni de valoare și bine oțeliți. Tineretul nu mai oftează după câte un loc, pentru că recerintele mai înalte n'ar avea trebuință de *bărbați* competenți. Numai marfa mediocră se grămădește în magazine pentru că nu-și află cumpărători, nu mai aceasta trebuie să fie vândută în sfârșit ca *soldă*, prin *lichidare* ori la *licitație*».

Așa se întâmplă și cu tineretul. Mii și mii de tineri, *fără nici o treabă* puiază în marile centre ca gunoiul târgului. Sunt constrânși să se mulțumească cu o funcție, care-i condamnă la muncă servilă, la mizerie și indolență. Și în realitate numai ei sunt cauza, că nu pot prospera într-o societate, în care împărțirea muncii pretinde pentru toate funcțiile bine plătite o competență adevărată.

«Un mare număr de tineri — continuă același scriitor — nu izbutesc în viață nu pentru că li-ar lipsi prilejul *succesului*, ci pentru că nu posed *elementele* succesului. Și aceste elemente există, independent de faptul, că ai fost născut în sărăcie și întunec, ori că ai fost de mai multeori doborât de loviturile norocului și de nedreptatea oamenilor». Cu vremea *valoarea personală* totuși se impune, *capitalul* cedează *capului*, iar piedecile ce le întâmpină în drumul său omul de valoare și plin de curaj îi servesc de trepte pentru a ajunge la *succes*.

Tineri spanioli! Străbunii voștri au plecat în Indii cu sabia la brâu și au cu-

cerit imperii. Voi trebuie să plecați la popoarele moderne, cu capul plin de idei, cu inima plină de credință și cu sufletul încărcat de statornicie; trebuie să recueți pentru patria voastră supremația intelectuală, politică și economică ce a pierdut-o. Acesta e drumul *succesului* și *capitalul desmoștenitorilor*.

Războiul.

Nu avem nici pentru astăzi nimic mai însemnat de înregistrat. În Carpați nu s'a întâmplat în zilele din urmă decât mici ciocniri prin păduri și ici colea lupte de artilerie, iar în Bucovina și Galiția tot așa. Situația trupelor noastre e însă pretutindenea foarte bună. În Franția și Belgia Germanii au avut mici succese locale, în general însă situația e neschimbată și acolo pretutindenea. Presa triplei înțelegeri a fost adus știri despre mari înfrângeri suferite de trupele germane, cari însă sunt desmintite în mod oficios din parte germană. Bombardarea Dardanelor a fost amânată până în Maiu ori în Iunie. La granițele sârbești s'a fost deschis de nou focul de artilerie, dar a fost iarăș sistat.

Nemții și Belgia.

La 4 Martie n. c. profesorul german R. Lamprecht a ținut la Dresda o conferință despre istoricul Belgiei și despre politica ce ar trebui se urmeze Nemții în această țară ocupată acum de ei.

Prelegerea a fost foarte interesantă; dar mai interesantă este ea în părțile ei finale, unde conferențiarul spune următoarele:

„Din jumătatea a doua a secolului al 17-lea și până în jumătatea primă din secolul al 18-lea Europa este terenul unor războaie aproape necontenite, până ce în fine prin pacea dela Paris (1815) preponderanța Englezei se hotărăște. Această preponderanță este caracterizată îndeosebi prin neutralizarea Belgiei și a Olandei, cari atunci formaseră încă de timp mai lung un singur stat. Dar și după desfacerea lor, situația a rămas aceeași. Această neutralizare a Belgiei și a Olandei înseamnă numai o figură retorică pentru faptul, că Engleza câștigase aceste două țări pentru influența ei asupra continentului.

Din acest motiv provine și grija neamăsurat de mare pentru neutralitatea Belgiei. Belgia de altcum nu este o țară engleză, însă este într'un nex politic și militar legată de Anglia. Față de acest interes, Englezei poate să-i fie indiferent, dacă Belgia cade sau nu sub influența franceză. Dimpotrivă, dacă prin cucerirea culturii franceze greutățile interne (între Flamanzi și Valoni) se înmulțesc, Belgia devenea cu atât mai mult avizată la un sprijin, și pentru Anglia pătrunderea Francezilor în Belgia putea fi numai binevenită.

Dela 1815 deci în Belgia se începe o politică culturală franceză, în mod tot mai intensiv. Scopul acesteia este ca atât Valonilor, cât și Flamanzilor să li se dea o ca-

FOIȘOARĂ.

Lupta între binele și răul de pe pământ.

Din englezește,

de G. Henția, paroh.

„Și cine este cel ce vă va face rău, de veți fi următorii binelui? Și de veți suferi pentru dreptate, fericiiți veți fi, și să nu vă temeți de dânsii, nici să nu vă turburați”.

(I. Petru 3: 13, 14).

Trei lucruri sunt, cari mărturisesc puternic pe pământ despre Dumnezeu și despre destinațiunile noastre: *Sfânta scriptură*, *natura* și *istoria neamului omenesc*.

Istoria lumii, precum și soartea națiunilor singurate, sunt deja descrise de mulți bărbați învățați și distinși. Însă istoria omenimei încă nu a devenit *cartea omenimei*, nu e cartea de educațiune pentru popor, adică pentru cei din pătura înaltă și din cea de jos, pentru învățați și neînvațați, — pentru că din ea să se poată scoate cele mai înalte vederi pentru principii și popoare, precum și pentru persoane singurate. Ea încă nu a devenit izvor desul de limpede, din apa căruia fiecare, fără deosebire, să-și poată astămpăra setea. În modul de predare al întâmplărilor omenesti, istoriografi cei vechi au întrecut chiar pe

cei mai noi, căci aceia vorbeau despre cele ce s'au întâmplat cu sublima simplitate, mărire și putere, cu care ne vorbește natura; ei nu întrebau fraze bineînțelate, precum o fac învățătorii noștri de azi, însă știu să scoată la lumină cauzele și urmările lucrurilor, din distingerea sau stricăciunea inimei omenesti.

E încă prea puțin, ca să înveți din cărțile istoriei, ce s'a întâmplat în cursul timpurilor, ori cum au trecut lucrurile cele vechi la cele noi. Sepot într'adevăr câștiga cunoștințe despre moravurile lumii anterioare, despre virtuțile și scăderile oamenilor, apoi despre războaiele cu înțocmirile lor de pace. Regii pot găsi în ea dovezi la pretenziuni de a le lor asupra unor țări, cari odată erau ocupate de antecesorii lor; popoare vor fi poate îndemnate la eroism, sfidând cu vitejie se luptau părinții lor. Artiști și învățați fac în ea cunoștința exemplelor mărețe din vremile apuse, și oameni de stat găsesc poate indicii noi pentru făurirea de legi înțelepte sau violente.

Însă de tot rar istoria omenimei a fost privită din cel mai înalt punct de vedere, din care trebuie să o privească cel înțelept. Mulți dintre cei, cari au descris zilele trecutului, nu au fost cu cuvenita precauțiune, ei au fost poate stăpâniți de rătăcirile și slăbiciunile poporului lor. Ei se lingusau servili pe lângă principii, întocmai ca pe lângă zei. Ei admirau și preamărau

puternicia oamenilor numiți mari, fără ca să țină cont de direcțiunea ce o lua acea putere. Ei îndumezeau pe rășbinoicii fericiti, ca și când arta de a pustii și omorâ în mare ar fi cea mai înaltă virtute omenască. Ei cinsteau norocul, nu inima, și preamăreau cu mai mult foc bogăția, splendoarea și cruditatea unui popor, decât virtuțile simple ale lui. Astfel multe istorii ale timpurilor trecute au fost scrise de oameni nevrednici, precum poate se mai găsesc și azi, cari se tăresc înaintea celor mai mari și numesc de cel mai înalt bun al lor: banul și pozițiile onorifice; cari se lingusese pe lângă cei norocoși și ocoles; comunitatea celor nefericiți; cari vorbeau despre virtute, sunt însă prea lași pentru a o exercia; cari nu găsesc nimic de laudat în proveniența și poziția mai inferioară și în sărăcie, fie chiar că e sălășluită aci cât de multă dreptate și nobleță.

Cine vrea să istorisească viața, faptele și soartea neamului său, se prefacă în judecătorul unei lumi trecute. El însuși, pentru că să fie drept, trebuie să fie curățit de orice patimă, de orice prejudiciu. El trebuie să fie numai s'irit, avântat peste cele pământești, familiar cu toate slăbiciunile omenimei, plin de cruțare, însă fără prea multă iubire față de ea. El ră judece, precum Dzeu judecă neamul muritorilor. Și dacă s'a putut avanta la această înălțime, atunci îi va apărea soartea lumii și a popoarelor ei numai ca efectele *luptei stră-*

bune dintre binele și răul de pe pământ. Tot ce numim fericire și nefericire, toate schimbările în obiceiurile omenesti, înălțarea și apunerea popoarelor, chiar și soartea oamenilor singuratici, — purcede din lupta comună și continuă a celor spirituale cu a celor animale, a celor Dumnezeuști cu a celor pământești.

Părerea această înaltă despre cursul vieții, care în timpul nostru a devenit aproape necunoscută, a fost deja părerea înțelepților la popoarele cele mai vechi, pentru că ei stăteau de ceea ce e Dumnezeu mai aproape decât noi, cari suntem mult mai tare legați de comoditățile și necesitățile lumesti, decum erau ei. Ei considerau viața omului, precum și a unui popor întreg, ca jocul schimbăcios al războiului aceluia, pe care îl poartă naturile duple ale ființei omenesti. Ei prezentau acest războiu, aci sub icoana luminei și a întunecului, care se luptă între ele, aci sub chipul alor două zeițăi, cari se luptă cu jelozie pentru domina peste lume.

Această primă și mară părere asupra cursului lumii, au erezit-o și popoarele mai înere, și fiecare din ele făcea adaosuri noi, sau inventa câte o icoană nouă. Astfel vorbeau păgânii despre o groaznică luptă a Titanilor (uriasi pământești) cu zeii ceriului. Chaldeeii învățau despre lupta între spiritele bune și rele. În scrisorile învățaților poporului iudevesc găsim imaginațiunea despre o ființă rea numită *satana*, *drac*, prin-

litate etnică pur franceză. Li se spun ne-
conținut, că ei sunt Belgieni încă din vre-
murile lui Iuliu Cezar, iar pe timpul domi-
nației romane în Gallia ei au fost desti-
nați a fi odată Romani.

Astfel se urmează consecvent o pro-
pagandă pentru francizarea absolută a ce-
lor două popoare belgiene.

Contra acestei tendințe Flamanzii s'au
opus. Dar ei s'au opus numai pe cale le-
gală, exersând anumite îndreptăți egale
pentru limba lor — pe hârtie. În practică
influența franceză a mers progresiv fără
nici un obstacol tot mai departe. Flamanzii
vorbește astăzi ei între ei mai numai fran-
tuzeste, limba lor flamandă o folosesc nu-
mai în conversație cu servitorimea.

În întreaga această mișcare în cei din
urmă zece ani francezii au făcut enorme
progrese, mai ales prin expozițiile univer-
sale de la Bruxelles, Liège și Gent. Aici
Francezii au făcut lucruri colosale, ca să
ne învingă pe noi, Germanii.

Dacă acum noi Germanii vom să ne
dăm seama de aplicarea practică a planu-
rilor noastre și a nădejilor noastre viitoare
în dezvoltarea istorică ce are să urmeze,
ca să putem merge înainte, întâi de toate
va trebui să procedăm dela greseliile noastre.

Și în chestiunea Belgiei ca și în alte
multe, este pentru noi clar același lucru:
Noi Germanii credem, că în afară de gran-
țele noastre putem face totul prin o politică
de putere. Aceasta este o greșală foarte gravă,
pe care orice om care cunoaște istoria, va tre-
bui să o încondeieze de trei ori!

Acest sistem politic înseamnă o com-
pletă nepriecere a tot ce până acum s'a pe-
trecut în istoria popoarelor.

Este absolut exclus a câștiga un popor
prin politică de forță. Nu-l poți câștiga însă
nici prin o politică economică unilaterală.
Se poate, că prin aceasta din urmă să-l cu-
cerești pentru cel mult zece ani. Dar mai
re urme oamenii observă scopul, profită și
câștigă din relațiile economice.

Unde nu se pot încheia relații, cari
ating și inimile, acolo nu se poate conta la
un câștig decât foarte vremelnic. Noi însă
nu avem organe în acest sens pentru po-
litica noastră externă. Ba nici nu există
încă priceperea la noi, că e absolut neces-
ar a se crea astfel de organe. Știu foarte
bine că zic. O astfel de politică este unila-
terală și prin ea nu se poate ajunge nici
un mare rezultat.

Abia cu încetul își cucerește loc convin-
gerii, că numai o politică largă, care des-
chide inimile și care este condusă ea însăși
de o inimă deschisă, ne va putea duce peste
tot înainte!

Credeți Dvoastră, că vom putea ține
pe seama noastră pe acestia, pe Belgieni,
dacă nu le vom arăta, că avem și o inimă
pentru ei? Credeți că-i vom putea câștiga
prin aceea, că-i criticăm, că în cutare sau
cutare caz au procedat corect sau nu?

Aceleași observații le-ași putea face și
cu privire la vecinii dintre Turci și noi.¹
Dar o las de data aceasta.

Pe acest teren națiunea noastră va
mai avea să învețe. Și cum Germanii au
calități atât de admirabile ale inimii înse-
cute, vor trebui să caute a le desvolta din nou.

În această direcție va trebui să înain-
tăm și noi. Căci în nenumărate locuri, unde
Englezii și Nemții stau în concurență între
ei, s'a dovedit că orice națiune streină să

¹ Probabil sunt înțeleși Austriacii, Maghiarii,
și Românii. Redacțiunea.

cipele întunecului, care, adversarii eterni
ai oamenilor și dușmanul lui Dumnezeu fiind,
stătea omenirea la fața rele. Ei aveau o
afirmațiune veche despre căderea din ceruri
a zădărniciilor ingeri, cari s'au răscolat con-
tra lui Dumnezeu și pe cari i-au aruncat,
legați cu lanțurile întunecului, în tartar.
Ei povestesc despre cearta dintre Arhan-
ghelul Mihail și satana, pentru cadavru
lui Moise.

Învățătura aceasta despre satana o
găsim și în cărțile sfinte ale legii noastre.
Atât învățăceii lui Isus în scrierile lor ca-
tră Iudei, (II. Petru 2: 4; Fr. Iud. 9) cum
și chiar însuși Cristos, arătau adeseori prin
icoana satanului și a spiritelor rele cauză rău-
ului în natura corpului omenesc. Ei ziceau,
că satana cere oamenii, pentru a-i cerne
ca grâu, (Luca 22: 31); el umblă răcnind
ca un leu, căutând pe cine să înghiță (I.
Petru 5: 8). Cu aceasta însă voiau să le
atrage atențiunea asupra răului, care zace
în pieptul fiecăruia; ei voiau să arete lupta
dintre binele și răul din om.

Dar chiar și astăzi mai sunt mulți
printre creștini, cari, înțelegând greșit im-
aginațiunile artelor, tinde adevăr curat,
că satana umblă printre oameni, ori că sa-
tana cu permisiunea lui Dumnezeu atrage
pe om la cele rele. Ei nu consideră, că I-
sus și învățăceii Săi au desaprobat puternic
această credință deșartă; că apostolul Iacob
a declarat pozitiv: „Nu-menea să nu zică ni-
mic când e ispitit: mă ispitesc dela Dum-

nezeu, — căci El este neispitit de rele și
nu ispiteste pe nimeni; ci fiecare se ispi-
tește fiind tras și amăgit de a sa poftă.

Nu se va putea face nimic prin așa
zisa disciplinare. Adevărat, că Belgia are
lipsă de a fi disciplinată; aci nu mai în-
cape nici o îndoială. Căci sunt osumedenie de
tineri nedisciplinați, cari cuturează Belgia, și
în timpul mai nou și O'landa, cum rar îi vei
găsi aiurea pe pământ.

În aceste cazuri se va proceda cu a-
sprime, dar și cu o inimă plină de dragoste,
căci pe terenul educației iubirea este severă.

Și dacă cineva nutrește o adevărată
dragoste, atunci este legitimat a face și din
dragoste o stare de ordine necesară....

NOUTĂȚI.

O broșură folositoare. Profesorul uni-
versitar Dr. Ioan Urban Iarnik, care se bu-
cură de mari și meritate simpatii în cereu-
rile românești de pretutindeni, și-a luat no-
bila sarcină de a publica într-o broșură cele
mai necesare *Converșiri cu soldații români
răniți*. Broșura are de țintă a face ca a-
părătorii patriei, aflați în spitalele străine
ale țării, să se poată înțelege cu cei din
preajma lor, cari nu le cunosc limba ma-
ternă. În transcriere fonetică se cuprind
întrebările și răspunsurile de neapărată tre-
buință la atingerea cu soldații români, pre-
cum și o introducere despre mijlocul practi-
c de a învăța limba română. Doritorii pot
primi gratuit lucrarea aceasta dela autorul:
Dr. Ioan Urban Iarnik, profesor universitar,
în Praga 549 II.

**Lucrări economice săvârșite de priso-
nieri.** Din Viena se scrie, că prizonierii de
război ruși, aflați în lagărele austriace,
sunt întrebuințați pentru cultivarea pămân-
turilor în mai multe ținuturi ale Austriei.
În câmpuri și în grădini școlare prizonierii
de război au sămănat cartofi, mazere, fa-
sole ș. a.; astfel producția de zarzavat din
anul curent se speră cu tot dreptul să fie
una din cele mai bogate în această parte a
monarhiei.

† Alexandru Davila. Fostul director al
teatrului național din București, *Alexandru
Davila*, autorul dramei Vlaicu Vodă, a fost
găsit asasinat în locuința sa. Se crede, că
a căzut victimă unui act de răsunare, să-
vârșit de un servitor.

Intemeierea de bănci nouă. În proiectul
de lege, înaintat parlamentului din partea
guvernului ungar, cu privire la înființarea
institutiilor centrale pentru băncile din țară,
se cuprind și o parte, care oprește inte-
meierea de institute financiare nouă în pro-
ximii trei ani; de oarece împrejurările eco-
nomice nu sunt favorabile pentru întemeie-
rea lor.

Pentru îngroparea celor căzuți. Dela
cartierul presei din război se anunță: Par-
lamentarii ruși au venit de Paști la armata
arhiducelui Iosif și au cerut de sărbători
un armistițiu de trei zile, pentru îngroparea
soldaților căzuți. A arhiducele Iosif a refuzat
armistițiul, dar a acordat 12 ceasuri pentru
îngropări de soldați. Când parlamentarii au
sosit earăș spunând, că primesc oferta, au
adus și daruri: mai mulți iepuri și ouă al-
bastre și roșii pentru ai noștri.

uezeu, — căci El este neispitit de rele și
nu ispiteste pe nimeni; ci fiecare se ispi-
tește fiind tras și amăgit de a sa poftă.
Apoi pofta conștientă — naște păcatul;
iar păcatul făptuindu-se, — naște moarte.”
(Iacob 1: 13—15)

Chiar și în însemnările cele mai vechi
ale neamului omenesc se fac amintiri des-
pre lupta între bine și rău pe pământ;
lupta celor pământestii contra Dumnezeirii.
Aci stă șerpele în Raiu, — acest animal
cu corp leuc, pe care-l colăcește și tă-
rește prin pulbere și al cărui folos în lume
e puțin cunoscut, — ca icoana și locșitorul
a tot ce e dejositor, pământesc, și care
predică răscolirea contra celor cerești și
neascultarea omului față de Dumnezeu.

La lupta aceasta între bine și rău pe
pământ țintește Isus și învățăceii Săi ne-
încetând. Mântuitorul pune lumii în față
totdeauna împărăția lui Dumnezeu cea
sfântă. Pentru aceea îndeamoară Pavel pe cei
dintâi creștini la luptă energetică și le strigă:
„Pentru aceea luați toate armele lui Dum-
nezeu, ca să vă puteți împotrivi în ziua cea
rea, și toate înclătinându-vă stați.” (Pav.
cătră Efeseni 6: 13) Apoi Petru iarăși în-
deamnă la statornicie prin cuvintele: „Și
cine este cel ce vă va face rău, de veți fi
următori binelui? Ci de veți suferi pentru
dreptate, fericiți veți fi, și sa nu vă temeți
de dărgi, nici să vă turburați.” (I. Petru
3: 13, 14.) (Va urma.)

Vânzarea cu bucata a țigărilor. Pentru a
preveni răspândirea boalelor contagioase,
ministrii ungar de finanțe a dat ordin, prin
care musteriile sunt oprite să-și scoată înșiși
din cutii țigările și țigaretile la vânzarea
cu bucata, ci ele au să fie scoase și date
clientelei numai prin personalul de serviciu
al tutungeriei.

Ape mari în Bucovina. Se comunică
din Cernăuți, că Bucovina este amenințată
de inundări. În valea orașului Cernăuți, Pru-
tul s'a revărsat, producând mari daune. Si-
retul și alte râuri au crescut, primejdind
pământurile arate din partea locului. Multe
locuințe de pe malurile Prutului au trebuit
să fie evacuate, căci valurile erau aproape
să le cuturească.

Antialcoolismul. Se urmează cu stă-
ruintă lupta pornită împotriva alcoolismului
în Rusia. Săptămăna trecută s'au închis la
Petrograd nouă sute de berării, 200 de că-
ciume unde se vindea vin, și alte zece re-
staurante, — toate în urma ordinului polițial.

Dela direcția financiară. Orele ofici-
oase la oficiul r. u. de dare din Sibiu, în-
cepând cu ziua de 1 Mai, sunt dela 7 de-
minea până la 2 după amiază.

Propaganda urmează. S'au confiscat
de nou la Petrograd peste două milioane
de tipărituri, menite să fie răspândite în
Rusia întreagă, în scopul de-a face propa-
gandă pentru terminarea războiului și înche-
erea păcii cât mai de grabă. Proprietarul
tipografiei și mai mulți funcționari de stat
au fost arestați.

Sprijinirea invalizilor. La inițiativa *Fon-
dului Augusta* din Budapesta, pentru a în-
ființa un fond al invalizilor, se organizează
Sămbătă în 1 Mai n. așa numita *ziua fără
fum* atât în capitală, cât și în orașele din
provincie. Sub conducerea primarilor, comi-
tetele formate vor aduna contribuții bine-
voitoare dela fumătorii, cari vor renunța în
favorearea invalizilor la sumele ce de obicei
cheltuesc pentru fumat într-o zi. În nobilul
scop negreșit vor contribui și fumătorii și
nefumătorii din țara întreagă.

Peste trei milioane. În Carpați, con-
form știrilor rusești, combatanții de ambele
părți au pus în luptă trei și jumătate mi-
lioane de ostași.

Cel mai mare oraș din lume. În anul
1914 populația din Londra a atins cifra
uriasă de 4 și jumătate milioane de locui-
tori, ear cu suburbiile tot 9 și jumătate
milioane; va să zică Londra mare în anul
trecut avea atât locuitori cât Parisul, Ber-
linul, Viena, Constantinopolul și Bucureștii
la un loc. Capitala engleză este astfel cea
mai mare, cea mai bogată și cea mai com-
ercială între toate orașele lumii.

Îngrijirea de copii. În părțile Zempli-
nului s'au sporit refugiații comunelor sosite
de pe la frontieră. Având în vedere că mai
ales copilașii suferau sub greutatea îm-
prejurărilor, ministrul de interne a trimis
pe doctorul azilului de stat dela Casovia
în comitatul Zemplin, să aducă copii lipsiți
și să-i așeze în azilele statului. Au fost duși
668 de copii sub zece ani. Copii sunt dați
în îngrijirea așezămintelor de caritate ale
diferitelor orașe.

Nenorocirea dela Reșița. Direcția căi-
lor ferate ungare comunică despre cata-
strofă întâmplată în 16 l. c. pe linia ferată
dela Reșița următoarele: În urma deselor
ploi s'a surpat o masă de pământ și a răs-
turnat Vineri, între stațiile Monio și Călnic,
pe linia ferată locală Oravița-Bocșa-Reșița,
o locomotivă și un vagon, ear alte trei va-
goane au deraiat. *Patra călători au murit;*
17 călători, un conducător și un fochist au
fost răniți. Surparea s'a întâmplat tocmai
în fața trenului, care n'a mai putut fi o-
prit în loc. Cercetarea va constata, oare
afară de ploile multe n'a mai contribuit și
altă cauză la prăbușirea pământului. —
Călătorii din trenul nenorocit erau în parte
considerabilă țărani români, cari p'ecaseră
la târgul de săptămână al Reșiței.

Partașă la faptă rea. Într'un oraș —
numele nu împoartă — s'a întâmplat ur-
mătorul caz: O damă îmbrăcată cu lux se
preumbla singură în parcul ce începea să
înfiorească, și din întâmplare zări un băiat
tocmai gata să despoaie un cui de păș-
are într'un tufis. „Ce copil stricat! Izbucni
doamna supărată foc n'ai tu inimă? Nu
gândești, măi: ce durere cumplită va simți
biata pășărică, dacă-și va vedea cu bul fără
ouă?” — „O, nu! Pășărica e moartă de mult”,
răspunse băiatul nepăsător. „De unde știi
tu, că-i moartă?” întrebă doamna în cre-
dincă că strengarul a mai făcut o nelegiuire.
„Pășărica eată-o: d'asupra pășăriei dumi-
tale!” strigă micul impertinent, luându-o la
săcătoarea.

† Olga Mavrogheni, mare doamnă de
onoare a reginei Elisabeta a României, a
decedat după scurtă boală în Curtea de
Argeș. Rămășițele sale pământestii au fost
transportate la București și înmormântate
cu mare solemnitate. Au fost la înmormân-
tare Regele Ferdinand, regina Maria, prin-
cipesa Elisabeta, toți ministrii și dignitarii
țării și un număr public.

Concert la Unicum. Sămbătă în 24 A-
prilie n. 1915 se va ține în sala dela U-
nicum din Sibiu un concert, organizat pen-
tru ajutorarea invalizilor războiului. Vor
concerta: dna *Olga Coulin* la violină și
dșoara *Mitsi Hinta* la piano. Programa cu-
prinde bucăți clasice din Bach, Mozart și
Beethoven. Bilete se vând la librăria G.
Meyer în Piața mare și seara la casă. În-
ceputul la 8 ore seara. Îndată după înche-
perea concertului ușile salei se închid.

Târgul de primăvară din anul curent
se va ține în Sibiu în modul următor:
târgul de oi în 26, 27 și 28 Aprilie, târgul
de vite cornute în 29 și 30 Aprilie, târgul
de cai în 1 și 2 Mai, târgul de mărfuri în
3 Mai. Observare: Tot meseriașul și co-
merciantul, care voeste a-și desface mărfu-
rile spre vânzare la acest târg, e dator a-și
aduce cu sine certifiatul de meserie (con-
form ordinațiunii ministeriale de sub Nr.
38585 VIII. din anul 1901). Sibiu, în 18
Aprilie 1915. *Magistratul orașenesc.*

Cetăți fortificate. Ziarul *Times* scrie,
că în cercurile militare engleze se cunosc
fortificațiile colosale făcute de germani la
Anvers, Liège și Namur, care astăzi sânt
cetăți cu mult mai redutabile, de cât erau
pe vremea stăpânirii belgiene. S'au introdus
înori de primul rang, care vor produce
surprinderi foarte neplăcute oștirilor, — dacă
vor izbuti să le asedieze vreodată.

Lanțuri formidabile. Recuparea Bucu-
vinei de trupele austro-ungare, și patrun-
derea lor mai departe, a produs impresie
senzațională în lumea dela Petrograd. Rușii
afirmă, că schimbarea aceasta este carac-
teristică pentru mecanismul războiului. Pu-
terile centrale, întregul cu împărăția oto-
mană, s'au închis cu lanțuri formidabile,
care se întind dela frontiera României până
la mare și dela hotarele elvețiene până la
marginea țărilor olandeze.

Egiptul trebuie liberat. Djemal Pașa,
comandantul armatei destinate să se trimită
în contra Egiptului, a rostit următoarele
cătră amicii săi din Constantinopol: „Vom
să liberăm Egiptul de dușmani, vom să în-
lăturăm englezii de acolo, ca să scăpăm de
jg pe toți frații noștri musulmani. Aceasta
este datoria nu numai a trupelor de sub
comanda mea, ci a tuturor musulmanilor
bine credincioși.”

Dela spitalul militar. A murit *Ioachim
Sămăuș*, infanterist la regimentul 8 de hon-
vezi, din Capâlnaș, comitatul Caraș-Severin,
de 32 ani, și a fost înmormântat Marti în
20 Aprilie n. la ora unu d. a. după ritul
greco-oriental. A murit infanteristul *Nicolau
Galbin*, dela regimentul 23 de honvezi, din
comitatul Alba inferioară, comuna Vurpăr,
de 27 ani, și a fost înmormântat Marti, în
20 Aprilie n. la orele 2 d. a. după ritul
greco-catolic. A murit infanteristul *Ioan
Bares* din B.șin, în Moravia, dela regim.
8 de infanterie, de 22 ani, și a fost înmor-
mântat Marti în 20 Aprilie n. la orele 3
d. a. după ritul romano-catolic. A murit in-
fanteristul *Petru Ströder* din Timișoara, dela
regim. 23 de honvezi, de 42 ani, și a fost
înmormântat Marti în 20 Aprilie n. la orele
4 d. a. după ritul romano-catolic. A murit
Nicolau Berkelle, din Maramurăș, infanterist
în regimentul de honvezi numărul 18, de
23 ani și va fi înmormântat astăzi, Mercuri
21 Aprilie n. la orele 2 d. a. după ritul
romano-catolic. A murit infanteristul *Fran-
cisc Mészáros*, dela regimentul de honvezi
numărul 18, din comitatul Vas, de 22 ani,
și va fi înmormântat astăzi, Mercuri, la orele
4 d. a. după ritul romano-catolic. A murit
fruntesul *Stefan Morvai*, dela regimentul de
honvezi numărul 30, din comitatul Pesta,
de 26 ani, și va fi înmormântat mâine, Joi,
la orele 3 d. a. după ritul romano-catolic,
toți din casa mortuară a spitalului de gar-
nisoană din loc.

Teatru.

Miercuri, în 21 Aprilie: *Prințesa Mar-
gareta*, operă în 3 acte.

Joi, în 22 Aprilie: *Mare reprezentație
filantropică* pentru ostași răniți. Cu concu-
rsul întregului personal și al mai multor pu-
teri artistice afară de teatru.

Vineri nu este reprezentație
Sămbătă în 24 și Duminică în 25 A-
prilie 1915 ultimele reprezentații în stagione;
Balul de operă, operă în 3 acte.

Nr. 130/1915.

(57) 1—3

Concurs.

Pentru instituirea unui capelan cu drept de succesiune pe lângă parohul neputincios Nicolae Maniu, în parohia de clasa a III-a **Vințul de jos**, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful român”.

Emolumentele sunt jumătate din venitele din comună.

Concurenții să-și aștearnă cererile înscrise conform normelor în vigoare, în termenul deschis, subsemnatului oficiu protopresbiterial și până 8 zile înainte de alegere sau a se prezenta poporului în biserică, spre a cânta, respective a celebra și cuvânta.

Sebeș, 26 Martie 1915.

Oficiul protopresbiterial al Sebeșului în conțelegere cu comitetul parohial.

Sergiu Medean
protopresbiter.

Nr. 304/1915 prot.

(56) 1—3

Concurs.

Pentru întregirea postului de învățător la școala confesională ortodoxă română din **Tichindeal**, protopresbiteratul Agnitei, se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Ca emolumente se statorcesc:

1. Subvențiune dela Preaveneratul Consistor arhidiecezan 300 cor.; dela comuna politică 323 cor.; 5% din arunc 97 cor. Sumele acestea se solvesc în rate lunare anticipative.

2. Folosință a două lunci în preț de 160 cor. În total 880 cor. Restul se va cere dela stat pe baza documentelor celui ales.

3. Locuință în natură în edificiul școlii.

4. 1/4 jug. grădină.

Dela învățătorul ce se va alege se cere, să conducă elevii și să cânte cu ei în Duminică și sărbători în biserică, să nu fi fost tras în cercetare disciplinară, ci să fi avut până acum o purtare morală bună și neexceptabilă atât din partea forurilor bisericești, cât și administrative.

Ceice vor fi în stare să formeze cor, vor fi preferați.

Doritorii de a ocupa acest post să aștearnă rugăile ajustate cu documentele necesare la oficiul protopopesc al Agnitei în ter-

minul sus indicat și — întrucât le va fi posibil — să se prezinte în vre-o Duminică ori sărbătoare în biserică spre a cânta și a face cunoștință cu poporul.

Agnita, 4 Aprilie 1915.

În înțelegere cu comitetul parohial concurent.

Ioachim Muntean
protopop.

O trăsură pe arcuiri

În stare foarte bună se află de vânzare. Doritorii a se adresa domnului

Petru Mohan

Sibiu, Schwimmschulg. 6.

(50) 3—3

A apărut

În editura Comisiunii administrative a tipografiei arhidiecezane

Carte de rugăciune,

În care se cuprinde: Rugăciune de dimineață; rugăciunea sfintei treimi; rugăciune către Dumnezeu Fiul; Psalmul „Miluește-mă Dumnezeu”, etc.; rugăciunile mesei; Simbolul credinței; rugăciune de seară; rugăciune către Dumnezeu Tatăl; rugăciune către născătoarea de Dumnezeu; rugăciunea sfintei cruci; rugăciune către Domnul nostru Iisus Cristos și rugăciune la nenorociri și alte necazuri.

Se află în depozit spre vânzare la **Librăria arhidiecezană**, și se vinde legată în coloare roșie și vânată cu 20 fileri.

Format plăcut, mic, pentru a se putea purta și în buzunar.

Preoților, profesorilor și învățătorilor, la comanda de cel puțin 50 exemplare, pe lângă achitarea prețului sau expedarea cu rambursă, li se dă 20% rabat.

Este o carte de rugăciune foarte corespunzătoare nu numai pentru trebuințele sufletești ale oricărui creștin, ci și ca dar la copii, precum și pentru ostașii din război, atât după cuprins, cât și după format și exterior.

În „Biblioteca meseriașilor români”

au apărut:

- Nr. 1. A. Kotzebue: Nepotul răsfățat, farsă în 5 acte (după o traducere a lui Ioan St. Șulțiu prelucrată de T. V. Păcățian) —60
- Nr. 2. I. Nestroy: Pribeगी, comedie din viața meseriașilor în două acte, localizată de Dr. Seb. Stanca —50
- Nr. 3. Carol F. Pfau: Tănărul editor, îndreptar pentru începători și pentru ceice voesc a se ocupa cu editura, trad. de Radu P. Barcianu —60
- Nr. 4. Ioan Lupean: Bucoavnă n'a învățat și umblă la înșurat, sau Vlăduțul mamei —40
- Nr. 5. Iuliu Crișan: Carierele vieții. Partea I. Carierele economice, industriale și comerciale —60

Se pot procura dela **Librăria arhidiecezană, Sibiu**.

La librăria arhidiecezană în Sibiu

se află de vânzare:

Câteva constatări dureroase

și încă ceva cu prilejul aniversării de 200 de ani dela moartea lui **Constantin Brâncoveanu** 15 August 1714 — 15 August 1914, de

Nicolae Borzea de Vist,

protopop ortodox român, al tractului protopresbiterial

Făgăraș, 1914.

Prețul 70 fileri. + porto 10 fileri.

Panihidă și dedicația

rostită cu prilegiul aniversării de 200 de ani dela moartea lui **Constantin Brâncoveanu** Anul morții: 15 August 1714. Anul aniversării: 15 August 1914.

De un parohian.

Făgăraș, 1914.

Prețul 30 fileri. + porto 5 fileri

La Librăria arhidiecezană în Sibiu se află următoarele

Icoane sfinte

tipărite în tipografia cărților bisericești din București și aprobate de sfântul Sinod din România.

Icoane mărimea 20×25 cm.

	K f
Nașterea Domnului nostru Iisus Cristos . . .	—20
Botezul Domnului nostru Iisus Cristos . . .	—20
Învierea Domnului nostru Iisus Cristos . . .	—20
Sfântul Modest . . .	—20
Sfântul Ilie Prorocul . . .	—20
Sfântul Ioan Botezătorul . . .	—20
Domnul nostru Iisus Cristos în vestimenta de Arhieru . . .	—20
Încoronarea Maicei Domnului . . .	—20
Sfinții Apostoli Petru și Pavel . . .	—20

Icoane mărimea 40×50 cm.

Judecata Domnului nostru Iisus Cristos . . .	—45
Sfântul Ilie Prorocul . . .	—45
Învierea Domnului nostru Iisus Cristos . . .	—45
Botezul Domnului nostru Iisus Cristos . . .	—45
Nașterea Domnului nostru Iisus Cristos . . .	—45
Sfântul Ioan Botezătorul . . .	—45
Sfinții Apostoli Petru și Pavel . . .	—45

Icoane mărimea 15×23 cm.
foarte fine, fondul auriu.

Maica Domnului nostru Iisus Cristos . . .	—30
Sfântul Gheorghe . . .	—30
Sfântul Nicolae . . .	—30
Sfinții Împărați Constantin și Elena . . .	—30
Sfinții Arhangheli Mihail și Gavril . . .	—30
Sfânta Paraschiva . . .	—30
Sfântul Dumitru . . .	—30

Icoane mărimea 22×34 cm.
foarte fine, fondul auriu.

Maica Domnului nostru Iisus Cristos . . .	—45
Sfânta Treime . . .	—45
Sfântul Gheorghe . . .	—45
Sfântul Dumitru . . .	—45
Sfântul Nicolae . . .	—45
Sfinții Împărați Constantin și Elena . . .	—45
Sfinții Arhangheli Mihail și Gavril . . .	—45
Sfinții Trei Erarhi, Vasile, Grigore și Ioan . . .	—45

Tablouri (Portrete).

Icoana Înmormântării pe hârtie (aer) . . .	1—
Icoana Înmormântării pe pânză (aer) . . .	5—
Proscomidă tipărită cu litere latine . . .	—50
Sfânta și Marea Vineri a Patimilor, adevă oclirea bisericeii în seara aceleia zile mari, formatul 50×65 cm. reproduc în culori . . .	2—
Pentru pach. și porto să se adaugă 30—40 fil. Mitropolitul Ioan Meșianu, format mare . . .	2—
Mitropolitul Șaguna, format mare 2 cor., mic 50 fil., tipărit pe carton cromohelografie . . .	5—
Mitropolitul Miron Romanul . . .	2—
Goșdu . . .	2—

„LUMINA”,

institut de credit și economii, societate pe acții în Sibiu.

CONVOCARE.

P. T. Domnii acționari ai institutului de credit și economii „Lumina”, societate pe acții în Sibiu, se învătă în sensul statutelor la

a VI-a adunare generală ordinară,

care se va ținea în **14 Maiu st. n. 1915 la 10 ore a. m.** în sala școlii centrale din strada Șaguna Nr. 16, cu următoarea

Ordine de zi:

1. Deschiderea și constituirea adunării generale.
2. Prezentarea Bilanțului pe 1914 însoțit de raportul direcțiunii și al comitetului de supraveghiere și împărțirea profitului curat.
3. Darea absolutului.
4. Fixarea marcelor de prezență pentru membrii direcțiunii și ai comitetului de supraveghiere pe anul 1915.
5. Alegerea a 3 membrii în direcțiune 2 cu mandat pe 5 și unul pe 3 ani.
6. Propuneri independente predate prezidiului cu 10 zile înainte de adunare (§. 28 din statute.)

Acționarii cari voesc a participa la adunarea generală în persoană sau prin plenipotențiați, trebuie să dea acțiunile și documentele de plenipotență la cassa centrală a institutului până la 12 Maiu st. n. a. c. ori la filialele noastre din Murăș-Oșorheiu și Turda sau la vreunul din institutele financiare membru la „Solidaritatea” până la 10 Maiu st. n. 1915.

Sibiu, din ședința plenară a direcțiunii, ținută la 12 Aprilie 1915.

Nicolae Ivan m. p.,
prezident.

Dumitru Vulcu m. p.,
director-executiv.

ACTIVA.**Contul Bilanț cu 31 Decemvrie 1914.****PASIVA.**

	K f
Cassa . . .	45,230-03
Bon la cassa de păstrare postală . . .	3,206-13
Bon în Giro-conto la banca Austro-Ungară și la alte bănci . . .	23,735-73
Portofoliu:	
a) cambii de bancă . . .	1,290,646-97
b) cambii hipotecari . . .	589,247—
Obligațiuni hipotecari . . .	582,931—
Obligațiuni cu caventați . . .	54,678—
Credite în cont-curent . . .	114,599-79
Efecte . . .	194,830—
Realități . . .	35,854-01
Diverse conturi debitoare . . .	2,494-11
Mobilier . . .	6,554—
după amortizare . . .	654—
	5,900—
	2,943,352-77

DEBIT.**Contul Profit și Pierdere.****CREDIT.**

	K f
Interese:	
pentru depozite spre fructificare . . .	103,251-60
pentru fondul de pensie . . .	625-58
pentru reescont . . .	14,372-58
pentru împrumut pe efecte . . .	3,002-11
Spese:	
salare . . .	19,219-65
chirie și relut de cuartir . . .	8,101-68
tipărituri, reg. și alte spese de regie . . .	6,847-92
porto . . .	953-13
Marce de prezență . . .	885—
Dare:	
erarială și aruncuri . . .	7,663-71
10% după interes. depun. . .	10,325-18
10% d. int. fond. de pensie . . .	62-55
Amortizări:	
din mobilier . . .	654—
Profit net . . .	32,030-75
	207,995-44

Sibiu, la 31 Decemvrie 1914.

D. Vulcu m. p., director.**N. Ivan m. p.,** prezident.**P. Lucaș m. p.****N. Garoiu m. p.****DIRECȚIUNEA:****P. Muntean m. p.****L. Triteanu m. p.****D. Comșa m. p.****Dr. Fruma m. p.****Nicolae Borzea m. p.**

Subsemnatul comitet de supraveg. am examinat conturile prezente și le-am aflat în consonanță cu registrele instit. purtate corect.

Sibiu, la 16 Aprilie 1915.

COMITETUL DE SUPRAVEGHIARE:**Ioan Teculescu m. p.,** prezident.**Dr. Ioan Bucur m. p.****Leontin Pușcariu m. p.****Ioan B. Boiu m. p.**